

ĐÁP ÁN ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ SỐ 15**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****BỘ SÁCH: KẾT NỐI TRI THỨC****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT****THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Đáp án****PHẦN I – TRẮC NGHIỆM (6 điểm)**

Câu 1 (0.25đ)	Câu 2 (0.25đ)	Câu 3 (0.25đ)	Câu 4 (0.25đ)	Câu 5 (0.25đ)	Câu 6 (0.25đ)
B	C	B	A	B	C

Câu 1. Truyện "Nhà mẹ Lê" sử dụng ngôi kể nào?

- A. Ngôi kể thứ nhất, người kể chuyện là mẹ Lê.
- B. Ngôi kể thứ ba, người kể chuyện ẩn danh
- C. Ngôi kể thứ nhất, người kể chuyện là đứa con cả
- D. Ngôi kể thứ ba, điểm nhìn trần thuật đặt ở mẹ Lê.

Phương pháp:

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết

Ngôi kể thứ ba, người kể chuyện ẩn danh

→ Đáp án: B

Câu 2. Sự kiện nào sau đây đã tạo nên bước ngoặt cho truyện Nhà mẹ Lê?

- A. Bác Lê sinh đứa con thứ mười một, trong khi đứa lớn nhất mới bảy tuổi.
- B. Mùa hè đến, con bác Lê đứa nào cũng bị lở đầu.
- C. Thương đàn con đói rét, bác Lê sang nhà cụ Bá xin ít gạo và bị chó cắn.
- D. Bác Lê đi khắp làng xin làm mướn nhưng không được ai thuê.

Phương pháp:

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết:

Sự kiện tạo nên bước ngoặt cho truyện Nhà mẹ Lê: Thương đàn con đói rét, bác Lê sang nhà cụ Bá xin ít gạo và bị chó cắn.

→ Đáp án: C

Câu 3. Nội dung chính của truyện ngắn Nhà mẹ Lê là gì?

- A. Sự bất hạnh của người phụ nữ.
- B. Tình cảnh bần cùng hóa của người nông dân
- C. Nỗi thiếu thốn, cực khổ của tầng lớp bình dân
- D. Sự tàn ác, vô lương tâm của tầng lớp thống trị.

Phương pháp:

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết:

Nội dung chính của truyện ngắn Nhà mẹ Lê: Tình cảnh bần cùng hóa của người nông dân

→ Đáp án: B

Câu 4. Thạch Lam đã miêu tả hoàn cảnh sống của mẹ Lê qua những phương diện nào?

- A. Ngôi nhà, ngoại hình, công việc của mẹ Lê.
- B. Ngoại hình, công việc, sự tha hóa của mẹ Lê.
- C. Ngôi nhà, hành động bán con, ngoại hình của mẹ Lê.
- D. Công việc, cuộc hôn nhân, ngoại hình.

Phương pháp:

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết:

Thạch Lam đã miêu tả hoàn cảnh sống của mẹ Lê qua những phương diện: Ngôi nhà, ngoại hình, công việc của mẹ Lê.

→ Đáp án: A

Câu 5. Vì sao khi đưa con ngăn cản, mẹ Lê vẫn "liều mình" sang nhà cụ Bá xin gạo?

- A. Vì mẹ Lê là người phụ nữ liều lĩnh, gan dạ.
- B. Vì mẹ Lê thương con đến mức bất chấp mọi nguy hiểm.
- C. Vì cuộc sống nghèo khổ đã khiến mẹ Lê đánh mất lòng tự trọng.
- D. Vì mẹ Lê là người phụ nữ ít học, thiếu hiểu biết và cố chấp.

Phương pháp:

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết:

Khi đưa con ngăn cản, mẹ Lê vẫn liều mình sang nhà cụ Bá xin gạo: Vì mẹ Lê thương con đến mức bất chấp mọi nguy hiểm.

→ Đáp án: B

Câu 6. Dòng nào sau đây không nêu chính xác ý nghĩa của con mê sảng trước khi qua đời của mẹ Lê?

- A. Diễn tả niềm hạnh phúc, thanh thản của mẹ Lê khi được thoát li khỏi hiện thực đau khổ.
- B. Giây phút hiếm hoi mẹ được nhìn ngắm lại cuộc đời mình để tự nhận thức về thân kiếp khổ đau của mình.
- C. Thể hiện năng lực phân tích tâm lí nhân vật với những biến chuyển tinh tế của Thạch Lam.
- D. Bày tỏ nỗi thương cảm của Thạch Lam đối với những con người bất hạnh.

Phương pháp giải

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết

Dòng không nêu chính xác ý nghĩa của con mê sảng trước khi qua đời của mẹ Lê: Thể hiện năng lực phân tích tâm lí nhân vật với những biến chuyển tinh tế của Thạch Lam.

→ Đáp án: C

Câu 7. Phân tích chất thơ của cuộc sống nghèo nàn, khốn khổ toát lên qua đoạn trích sau:

Những đêm sáng trăng mùa hạ, cả phố bắc chõng ngồi ngoài đường, vì trong nhà nào cũng nóng như một cái lò, và hàng vạn con muỗi vo ve. Dưới bóng trăng, những đá rải đường trông đen lay láy và lấp loáng ánh sáng. Đất hãy còn giữ cái nóng buổi trưa và bốc lên một cái mùi riêng, lẫn mùi rác bần và mùi cát. Mọi người hạp nhau nói chuyện.

Trẻ con nghịch chạy quanh các bà mẹ, hình như quên cảnh khổ sở, hèn mọn, ai ai cũng vui vẻ chuyện trò, tiếng cười to và dài như người lớn, xen lẫn với tiếng khúc khích của các cô gái chúm chụm sát nhau trong bóng tối, người ta thấy tiếng bác Hiền nói vang, tiếng bác Đồi thuật lại buổi xe kiếm may mắn. Trong một căn nhà đưa ra một tiếng võng và tiếng hát lạnh lạnh của bác Đồi gái, đã đem hết tiền buổi xe kiếm được của chồng vào hiệu khách mua một cân táo tàu rồi nằm võng vừa nhai vừa hát trống quân: “Ngày xưa, có anh Trương Chi...

Phương pháp giải

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết

Gợi ý:

- Chất thơ thể hiện ở việc Thạch lam cảm nhận được cái đẹp của cuộc sống nghèo nàn:

+ Đêm trăng mùa hạ, đá dãi đường đen lay láy, đất còn giữ được cái nóng của buổi trưa hè.

→ Hình ảnh xóm chợ yên bình.

+ Trong đêm trăng ấy, mọi người trò chuyện hạnh phúc, thoải mái.

→ Cảm giác bình yên, thanh thản. Mặc dù nghèo những cuộc sống rất bình yên, đời sống tinh thần rất phong phú.

Câu 8. Em hiểu thế nào về thân phận "những kẻ ngụ cư" của mẹ Lê và những nhà khác trong xóm? Từ đó, hãy nhận xét thái độ của những người dân khác đối với "những kẻ ngụ cư" ấy.

Phương pháp

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết

Thân phận của những kẻ ngụ cư: Là thân phận dưới đáy, thấp kém. Đời sống bấp bênh, không ruộng đất, không tài sản. Cuộc sống phụ thuộc vào việc đi làm thuê, làm mướn. Họ không chỉ nghèo mà còn bị coi như thứ cỏ rác của hương thôn bị đối xử rất tàn nhẫn.

Câu 9. Thông qua cái chết của mẹ Lê, Thạch Lam muốn phản ánh hiện thực đời sống nào?

Phương pháp

Căn cứ vào nội dung văn bản.

Lời giải chi tiết

Gợi ý:

Thông qua cái chết của mẹ Lê, Thạch Lam đã phản ánh hiện thực đời sống cơ hàn, nghèo khổ và thực sự bế tắc của người dân nghèo trước Cách mạng tháng Tám 1945.

PHẦN II – LÀM VĂN (4 điểm)

Câu 1. Viết bài luận phân tích vẻ đẹp của nhân vật mẹ Lê trong truyện ngắn

Nhà mẹ Lê của Thạch Lam

Phương pháp:

- Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).
- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập văn bản.

Lời giải chi tiết:

Gợi ý:

- * Đảm bảo kết cấu (mở bài, thân bài, kết bài).

a. Mở bài:

- Giới thiệu về tác giả Thạch Lam, tác phẩm Nhà mẹ Lê.
- Nêu vấn đề: Phân tích vẻ đẹp của nhân vật mẹ Lê trong truyện ngắn Nhà mẹ Lê của Thạch Lam.

b. Thân bài:

- Giới thiệu mẹ Lê:
 - + Đây là một người mẹ đông con, một mình nuôi con, chồng mất không có sự đỡ đần, không có chỗ dựa.
 - + Là người dân xóm ngụ cư.
 - Vẻ đẹp của mẹ Lê:
 - + Mẹ Lê là một người có tâm hồn biết yêu thương (Mẹ Lê với Hy, mẹ Lê với người chồng quá cố của mình,...)
 - + Sẵn sàng hi sinh vì con (trong lúc túng thiếu, bị đẩy đến mức bán hàn, mẹ Lê đã cố gắng đi xin ăn cho con để rồi bị chó cắn dẫn đến cái chết).
 - + Là người lạc quan, không than vãn.
 - Nhận xét:
 - + Thạch Lam thấu hiểu con người lao động và trân trọng những vẻ đẹp của họ. Ông giúp chúng ta nhận ra cuộc sống vốn thật khó khăn nhưng vẫn ẩn chứa vẻ đẹp.
 - + Đây không phải là câu chuyện xuất sắc nhất của Thạch Lam nhưng đã khiến người đọc hình dung ra hoàn cảnh khốn cùng của người dân nghèo trước Cách mạng tháng Tám 1945.
- c. Kết bài: Đánh giá lại vấn đề.